

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: Y. R., ev. č. X
st. přísl. X
v ČR pobytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 30. 4. 2024, č. j. OAM-321/ZA-ZA11-ZA22-2024,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14 a) a § 14 b)

zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu (ve znění účinném od 1. 7. 2023) (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žaloba

2. Žalobce namítal, že žalovaný porušil § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2 a 3, § 68 odst. 3. § 50 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „správní řád“). Rovněž porušil § 14 a zákona o azylu.
3. Žalobce dále uvedl, že žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu obavy z nezákonného uvěznění, které mu hrozí kvůli jeho vztahu s manželkou státního zástupce. Tento vztah trval zhruba v období od ledna do dubna 2022. V letních měsících 2022 (v době, kdy již žalobce opustil Uzbekistán) státní zástupce začal obtěžovat jeho bratra, na něhož bylo následně na několik měsíců uvaleno domácí vězení. V době jeho uvěznění státní zástupce žalobci dvakrát volal a vyhrožoval mu uvězněním. Během roku 2023 pak zaměstnanci státního zástupce pokračovali v obtěžování jeho bratra a chodili za ním s dotazy na místo pobytu žalobce.
4. Žalovaný považuje obavy žalobce za neopodstatněné, a to s ohledem na efektivitu právní pomoci a funkčnosti policie. K tomuto závěru přitom dospěl na podkladě informací z jedné zprávy o zemi původu, a to Informace MZV – Uzbekistán ze dne 4. 3. 2024, čímž nedostal požadavku, které pro zjišťování o zemi původu vyžaduje judikatura. Není ani relevantní závěr žalovaného, že žalobce nemá žádnou osobní zkušenost s policií v Uzbekistánu, neboť existence odůvodněného strachu nemusí být založena výlučně na vlastní zkušenosti žadatele o mezinárodní ochranu (k tomu odkázal např. na rozsudek KS v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č.j. 30 Az 37/2018-73). Žalovaný se tak měl zaměřit na zkoumání obecné situace v zemi původu, možnosti dosažení ochrany ze strany policie či jiných státních orgánů, i obecně tamního standartu dodržování lidských práv (odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2024, č.j. 6 Azs 50/2003).
5. Žalobce dále uvedl, že stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu se věnuje například zpráva organizace Amnesty International 2022/23, jež popisuje používání nadměrné síly ze strany bezpečnostních složek při potlačování demonstrací. Článek publikovaný na stránkách organizace Human Rights Watch z 18. 10. 2023 pak hovoří o praktikách mučení při zadržení policií. Odkázal na i další článek Human Rights Watch z 9. 12. 2019. Z těchto zpráv cituje a dospívá k závěru, že na základě uvedených úryvků lze tvrzení žalovaného o funkčnosti policie a existenci orgánů, na něž se mohou občané obrátit v případě ohrožení ze strany orgánů veřejné moci, minimálně zpochybnit.
6. Žalobce dále uvedl, že nemůže popsat přesné podmínky domácího vězení jeho bratra, neboť je s ním ve sporadickém kontaktu. Během posledních dvou let spolu mluvili pouze párkrát po telefonu. Konstatování, že domácí vězení nemusí být aktem represe působí poněkud zvláště, neboť si lze jen stěží představit jinou motivaci pro uvalení osoby do domácího vězení než represí. V případě svého návratu do vlasti se obává vážné újmy spočívající v nezákonném uvěznění ze strany státního zástupce. Jeho obavy jsou přitom založeny na telefonických výhrůžkách a jednání, jemuž ze strany státního zástupce čelil bratr a manželka žalobce. Žalovaný přitom spolehlivě neprokázal neodůvodněnost obav,

kdy v napadeném rozhodnutí prakticky rezignoval na zjištění si informací o zemi původu žalobce.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané žaloby a nesouhlasil s ní. Při svém rozhodování neshledal, že by byly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Z napadeného rozhodnutí je seznatelné, z jakých podkladů žalovaný vycházel a jakým způsobem je hodnotil.
8. Dále žalovaný zdůraznil, že žalobce sám uvedl, že neměl potíže s bezpečnostními složkami nebo jinými státními orgány. Obavu z pomsty muže, s jehož manželkou počátkem roku 2022 navázal a zhruba 4 měsíce udržoval poměr, žalovaný jako azylově relevantní nevyhodnotil, neboť nespadá mezi taxativní výčet vymezený v zákoně o azylu. Jeho žádost pak neshledal důvodnou ani z hlediska ustanovení umožňující udělení doplňkové ochrany.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
10. Přednostně se zdejší soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti.
11. Krajský soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný). Je pouze na žalovaném, aby námitky či důkazy vypořádal, logicky odůvodnil a argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů.
12. To se ve zde projednávaném případě stalo a soud proto nemůže přisvědčit žalobci ani v jednom z jeho odkazů na vady, které by vedly k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zdejší soud má za to, že žalovaný zdůvodnil a srozumitelně uvedl, co ho vedlo k závěru napadeného rozhodnutí.
13. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považuje za přezkoumatelné. Ostatně sám žalobce s tímto rozhodnutím polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti nebylo možné, a skutečnost, že se závěry žalovaného žalobce nesouhlasí, nutně neznamená, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
14. Ve světle těchto skutečností považuje krajský soud námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za nepřipadnou. Přistoupil proto k posouzení podstaty projednávané věci.
15. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání.

Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“* S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

16. V posuzovaném případě soud předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Žalobce v žádosti především uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, o politiku se nezajímá. Nebyl členem politické strany ani skupiny, nevyvíjel žádnou politickou aktivitu. Z Uzbekistánu vycestoval dne 23. 4. 2022 letecky do Lotyšska. Odtud jel autobusem do Litvy, kde byl dva měsíce. Následně letecky cestoval do Norska, kde byl 4 měsíce, pracoval tam. Pak chtěl domů. Z Norska letecky cestoval do Turecka. Cesta domů mu nevyšla, vyhrožovali mu telefonicky z Uzbekistánu. Pak hned pokračoval do Ruska, kde byl dva měsíce. Prodával tam nemovitosti a auta. Následně přes Turecko letěl do ČR. Do ČR vstoupil letecky dne 20. 1. 2023, pobýval zde 2 měsíce, jel si do Litvy vyřídit dokumenty, to nevyšlo, a proto koncem dubna 2023 přijel do ČR autobusem. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že při práci v obchodě podvedl manželku s majitelkou tohoto obchodu. Její manžel je státní zástupce, ten žalobci vyhrožuje. Kvůli žalobci byl zadržen jeho bratr, který musel jít na 6 měsíců do vězení. S pomocí právníků se jim ho podařilo dostat ven. Bratr žalobci sdělil, že mu při návratu do vlasti hrozí nebezpečí. V rámci pohovoru pak zejména uvedl, že v Uzbekistánu žije jeho manželka, dítě, bratr, sestra a otec. V současné době se jim daří dobře. Jen bratr měl problém, nemůže nikam vycestovat. Žalobci řekl, že je v domácím vězení. Jeho bratr nebyl odsouzen za trestný čin, ale stalo se tak kvůli žalobci. Manžel ženy, s níž měl žalobce poměr, jej takto chtěl donutit, aby přijel do Uzbekistánu. Vztah žalobce s majitelkou obchodu začal v lednu 2022. Její manžel to zjistil asi v březnu nebo dubnu 2022. Žalobce nevěděl, že ta žena je vdaná a ten manžel je úředník. S jejím manželem začaly potíže po odjezdu žalobce do Evropy. Několikrát přijel za ním domů, ale žalobce tam již nebyl. Začal k nim jezdit v červnu nebo červenci 2022. Doma byl jeho otec, ale s tím nic neřešil, neboť otec už je starý. Řešil to s bratrem a začal mu dělat potíže. Bratra zavřeli do vězení. Žalobce utratil peníze za právníka, aby bratra dostal z vězení. Nyní už bratr ve vězení není, ale žalobci sdělil, aby nejezdil domů, neboť ten manžel jej chce dostat do vězení. Může udělat cokoli, např. někomu nastrčí drogy. Žalobcem sehnáný právník

dokázal, že zadržení jeho bratra bylo neoprávněné, přičemž dosáhnul jeho propuštění. Žalobce slyšel, že zaměstnáním tohoto manžela je prokurátor, státní zástupce. Žalobce s ním mluvil dvakrát. Žalobci říkal ať přijede, že to vyřeší po dobrém. Poté žalobci začali volat jeho pracovníci (řidič, ochranka). Ptali se jej, kdy přijede. Poměr žalobce s jeho manželkou skončil v červnu 2022. S jejím manželem pak naposledy mluvil v říjnu 2022. Bratr žalobce byl ve vězení od července 2022 do prosince 2022. Bratr mu sdělil, že nemůže nikam vyjít ven. Žalobce se domníval, že mu zakázali vyjít ven a opustit město Kosonsoy. Konkrétně však nevěděl, neboť rodině i bratrovi volá jen zřídka, aby jim nedělal potíže. V případě návratu do země původu mu hrozí vězení. Dovojuje to z toho, jak to bylo s jeho bratrem a zná i situaci kamarádů, kteří jsou ve vězení. Žalobce v zemi původu nikdy neměl potíže s policií, soudy, jinými státními nebo bezpečnostními orgány. Při výsledku na cizinecké policie dne 3. 2. 2024 v rámci řízení o správním vyhoštění žalobce uvedl, že Uzbekistán je pro něj bezpečná země, že tam nic nehrozí. K dotazu žalovaného, proč nyní uvádí něco jiného, žalobce sdělil, že byl zvyklý na jiné fungování policie v Uzbekistánu. Báł se, chtěl ihned odejít od policie pryč. Báł se, že kdyby řekl své problémy, třeba by se to dozvěděli v Uzbekistánu. Má špatnou zkušenost s uzbeckou policií. K dotazu žalovaného uvedl, že neměl osobní kontakt s policií, ale od kamarádů zná, jak to v Uzbekistánu na policii chodí. O možnost azylu se dozvěděl od překladatele. S manželkou ani dcerou není nyní v kontaktu. Přes otce občas posílá peníze, otec se o ně stará. V rámci seznámení s poklady rozhodnutí žalobce ještě uvedl, že několikrát přišli k němu domů osobní strážci prokurátora a vyhrožovali jeho manželce. Žalobce manželku poslal do Kazachstánu, kde pracuje jeho otec. Otec mu sdělil, že bude lepší, když tam manželka přijede. Žalobce měl tedy v průběhu správního řízení možnost uvést vše, co považuje za relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Byl s ním veden pohovor a byl poučen o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.

17. Krajský soud po individuálním posouzení případu žalobce dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Krajský soud v první řadě přezkoumal napadené rozhodnutí co do neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu.
18. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že *mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.*
19. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění *se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
20. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu *se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo*

organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.

21. Žalobce uvedl, že nebyl členem žádné politické strany nebo hnutí, ani nebyl politicky aktivní. Nikdy neměl problémy se státními orgány ani bezpečnostními složkami, nebyl ani trestně stíhán. Kvůli svým politickým názorům neměl žádné problémy. Případné potíže žalobce v zemi původu kvůli jeho krátkodobému vztahu s manželkou jiného muže nelze podřadit pod pronásledování pro uplatňování politických práv či svobod. Na základě uvedeného pak nelze ani shledat, že by žalobci v zemi původu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. že by existovala přiměřená pravděpodobnost pronásledování žalobce. tj. pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů
22. Za správné, zákonné, zjištěným skutečností odpovídající a náležitě odůvodněné považuje krajský soud neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.
23. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
24. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárních důvodů.*
25. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkouvává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 -55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru,

zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

26. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že po posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Žalobce se ostatně udělení humanitárního azylu ani zvlášť nedomáhal. Ani neuváděl, že by měl zdravotní potíže.
27. Dále soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
28. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
29. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
30. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
31. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo

jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalobce neuvedl a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě, kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Uzbecké zákony neumožňují udělit trest smrti za žádný trestný čin.

32. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, vyložená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Žalobce měl potíže s osobou, byť se jednalo dle jeho tvrzení o státního zástupce, ale z důvodu jeho vztahu s jeho manželkou. Nelze proto dospět k závěru, že by potíže s touto osobou byly přičitatelné státu. K otázce nestátních původců hrozící vážné újmy ve vztahu k poskytnutí doplňkové ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyjádřil. Lze odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23, dostupné na www.nssoud.cz, v němž zdejší soud uvedl, že „pro udělení doplňkové ochrany je třeba splnit kumulativně veškeré zákonem stanovené podmínky. Žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu, (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (3) vážné újmy, (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, www.nssoud.cz). Původci, z jejichž strany osobě žádající o mezinárodní ochranu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, mohou být obdobně jako u pronásledování také nestátní subjekty z okruhu soukromých osob (viz § 2 odst. 9 zákona o azylu, v relevantním znění - srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Hrozba vážné újmy tedy může být důvodem pro udělení doplňkové ochrany i v případech, kdy jejím původcem je soukromá osoba, pokud lze podle § 2 odst. 9 zákona o azylu, „prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu“. Z judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázky původců vážné újmy (resp. pronásledování) a k otázce dostupnosti ochrany v zemi původu vyplývá, že, jde-li o původce hrozící vážné újmy nebo pronásledování z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Mezinárodní ochranu je nutno žadateli při splnění dalších zákonných podmínek udělit, pokud stát (strana nebo organizace, která ovládá stát) není schopen nebo ochoten poskytnout ochranu před vážnou újmu nebo pronásledováním ze strany soukromých osob, tzn. neučiní přiměřené kroky k zabránění vážné újmy nebo pronásledování (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2009, č. j. 5 Azs 44/2009 - 73, www.nssoud.cz).“ Dle názoru soudu z žalovaným provedeného dokazování plyne, že uzbecká policie je průměrně fungující vnitrostátní ochranný prostředek hájení práv občanů. Ti se mohou na policii obracet a může jim být pomoheno. Policie je obecně schopna přijmout potřebná opatření, pokud se na ni obrátí občan s obavou z ohrožení. V případě nečinnosti policie lze podat stížnost u nadřízeného orgánu, která musí být vyřízena do 15 dnů. Existuje zde tedy systém pro podávání stížností proti nečinnosti či

nezákonnému postupu policistů. V Uzbekistánu současně existuje institut ombudsmana, měl-li by mít žalobce jakékoliv problémy s policejními složkami v jeho zemi, resp. pokud by jejich konání mělo obsahovat znaky nelegální činnosti. Na druhou stranu informace zmiňuje, že policie by nebyla příliš horlivá v případě vyhrožování vůči osobám, které jsou úřadům trnem v oku (novináři, blogeri, LGBT osoby, účastníci nepokojů či političtí oponenti). Žalobce však dle své výpovědi není příslušníkem žádné takové skupiny. V případě potíží se soukromou osobou, byť je případně jeho povoláním státní zástupce, se tak může obrátit na uzbecké státní orgány a v řízení nebylo zjištěno, že by situace v zemi původu takovou ochranu činila zcela neúčinnou. Ani ze zpráv citovaných v žalobě není zřejmé, že by žalobci nebyla poskytnuta ochrana, pokud by o ni požádal. Soud proto nedospěl k závěru, že by žalovaný nemohl vycházet z Informace MV ze dne 8. 2. 2024, č.j. MV-200493-5/OAM-2023 (Informace o zemi původu potřebné pro řízení o udělení mezinárodní ochrany v ČR – Uzbekistán). Žalobce tvrdil, že jeho bratr byl z důvodu vztahu žalobce s manželkou státního zástupce v domácím vězení. Současně však uvedl, že najal právníka, který prokázal neoprávněné zadržení jeho bratra a dosáhl propuštění z vězení. I to může být podle názoru soudu signál, že se lze ochrany v Uzbekistánu domoci. V posuzovaném případě nelze podle názoru soudu ani odhlédnout od toho, že žalobci bylo rozhodnutím ze dne 3. 2. 2024, č.j. KRPA-43504-12/ČJ-2024-000022-SV uloženo správní vyhoštění. V rámci protokolu o výsledku účastníka správního vyhoštění žalobce ani žádné takové skutečnosti neuvedl. Tyto skutečnosti podle názoru soudu snižují věrohodnost příběhu žalobce a svědčí o účelovosti jeho žádosti. Podstatné však je, že z dokazování neplyne, že by se nemohl obrátit se žádostí o pomoc na orgány v zemi původu a ty mu nebyly schopny nebo ochotny poskytnou ochranu před vážnou újmu. Žalobci rovněž v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, neboť v Uzbekistánu neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Soud jen pro úplnost odkazuje na nedávné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2025, č.j. 4 Azs 76/2025-24, kterým byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost a které se zabývalo i dostupností vnitřní ochrany v Uzbekistánu.

33. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.

V. Závěr a náklady řízení

34. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný rovněž odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany, pochybení soud

neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

35. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti
a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 13. srpna 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce